

Zwiększyć decyzyjność samorządu

Rozmowa z senatorem Krzysztofem Jurgielem - przewodniczącym Sejmiku Województwa Podlaskiego w pierwszej kadencji samorządu wojewódzkiego (lata 1999-2002).

Panie senatorze, jak Pan ocenia obecny stan samorządności w województwie podlaskim?

- O ile samorząd gminny funkcjonuje i sprawdza się od 15 lat, można odnieść wrażenie, że samorząd powiatowy, a zwłaszcza wojewódzki ciągle szukają dla siebie swojego miejsca. Nowe zadania, jakie przed samorządem wojewódzki postawiła integracja europejska, powinny nadać mu nowy wymiar i odrębną specyfikę.

Jakie są Pana zdaniem największe sukcesy samorządu województwa podlaskiego?

- Zadaniem, które podlaskiemu samorządowi wojewódzkiemu udało się wypełnić, jest umacnianie idei samorządności i udziału obywateli w zarządzaniu swoim regionem. Sukcesem samorządu wojewódzkiego jest również opracowanie Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego.

Samorząd po integracji europejskiej – jakie są Pana zdaniem pozytywne i negatywne aspekty członkostwa naszego regionu w UE?

- Pozytywnym aspektem jest z pewnością możliwość korzystania z funduszy strukturalnych (już w ramach stowarzyszenia z UE województwo korzystało ze środków przedakcesyjnych).

Jako negatyw należy wymienić sposób podziału tych środków, który upośledza Podlaskie i inne województwa ściany wschodniej. Niedostateczna też jest współpraca z regionami innych państw członkowskich.

Jakie są Pana zdaniem najważniejsze wyzwania stojące przed samorządem województwa w najbliższej przyszłości?

- Najpoważniejszym zadaniem w mojej opinii jest stworzenie porozumienia pomiędzy regionami ściany wschodniej. Doprowadzić to powinno do przyjęcia programu operacyjnego dotyczącego wyłącznie ściany wschodniej, a także pozwoliłoby skutecznie lobbować na rzecz najuboższych regionów na forum Unii. Priorytetem powinna być jednak wspólne dążenie do przyjęcia nowego algorytmu podziału środków UE.

Konieczne jest też aktywne włączenie się władz samorządowych województwa w działania mające na celu utworzenie Białostockiego Obszaru Metropolitalnego.

Rozwiązanie takie leży w interesie rozwoju całego regionu.

Kolejnym zadaniem powinna być większa synchronizacja projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych z celami i priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego. W tym punkcie najbardziej istotna jest rola Zarządu Województwa.

Czy Pana zdaniem samorządy wojewódzkie w obecnym kształcie realizują ideę rozwoju demokracji lokalnej?

- Realizacja idei demokracji lokalnej przez samorząd wojewódzki jest ciągle niewystarczająca. Powodem tego jest niewspółmierność zadań do udziału w środkach finansowych. Ponadto, wobec zaledwie sześcioletniego doświadczenia samorządowego na szczeblu województwa, wciąż brak jest odpowiedzialności za politykę w skali całego regionu. Niestety, wciąż zbyt często wygrywają partykularyzmy lokalne. O ile pojęcie samorządu na szczeblu gminy i powiatu jest dostatecznie zdefiniowane w świadomości obywateli, utożsamiających się z określonymi społecznościami lokalnymi, o tyle idea samorządu na szczeblu wojewódzkim wciąż w swojej istocie pozostaje obca mieszkańcom województwa.

Co Pana zdaniem powinno się zmienić w funkcjonowaniu samorządu województwa, aby poprawić wydolność systemu?

- Należy poważnie rozważyć wprowadzenie bezpośredniego wyboru marszałka województwa. Umocniło by to władzę wykonawczą względem bieżącej polityki w sejmiku, jak też wzmocniłoby identyfikację mieszkańców z województwem. W celu poprawy sprawności władz publicznych i jakości wykonywania przypisanych prawem zadań i kompetencji konieczne jest m.in. zdefiniowanie pozycji wojewody jako przedstawiciela Rady Ministrów w województwie. Należy też zwiększyć decyzyjność samorządu województwa w zakresie polityki regionalnej państwa. Trzeba też przygotować pilnie zmiany procedur umożliwiające wdrożenie szesnastu programów operacyjnych rozwoju regionalnego. To samorządy województw powinny zarządzać środkami europejskimi.

Należy przyjąć regulacje dotyczące zarządzania funduszami europejskimi, które dadzą realną władzę w województwie sejmikowi i marszałkowi.

